

Brussel, 12 maart 2024
(OR. en)

7427/24

CLIMA 102
ENV 251
ENER 118
TRANS 135
AGRI 182
ECOFIN 283
COMPET 277
IND 134
MI 261

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
nr. Comdoc.:	6291/24 + ADD 1-6
Betreft:	Mededeling over de klimaatdoelstelling voor Europa voor 2040 – Gedachtewisseling

1. Als leidraad voor de gedachtewisseling over bovengenoemd onderwerp tijdens de zitting van de Raad (Milieu) op 25 maart 2024 heeft het voorzitterschap bijgaande nota en vragen voor de ministers opgesteld.
2. Het Comité van permanente vertegenwoordigers wordt verzocht kennis te nemen van de nota en de vragen van het voorzitterschap, en deze met het oog op bovengenoemde gedachtewisseling aan de Raad toe te zenden.

Mededeling over de klimaatdoelstelling voor Europa voor 2040**- gedachtewisseling -****Inleiding**

Op 6 februari 2024 publiceerde de Commissie haar mededeling over een klimaatdoelstelling voor 2040¹, waarin een visie voor de periode na 2030 wordt gepresenteerd in de context van een verergerende klimaatverandering en de steeds hogere reële kosten daarvan. Er wordt een visie voor Europa geschetst als continent met een sterk industrieel ecosysteem, waar energie schoon, koolstofarm en betaalbaar is en waar voedsel en materialen duurzaam zijn. Deze visie moet de EU-burgers ten goede komen en de EU bestand maken tegen toekomstige crises. Op basis van een grondige effectbeoordeling wordt in de mededeling aanbevolen om de netto-uitstoot van broeikasgassen tussen nu en 2040 met 90 % te verminderen ten opzichte van 1990, om de EU stevig op weg te houden naar klimaatneutraliteit in 2050. De aanbevolen doelstelling wordt geacht overeen te stemmen met wetenschappelijk advies en in overeenstemming te zijn met de verbintenissen in het kader van de Overeenkomst van Parijs. De mededeling is bedoeld om een alomvattend debat op gang te brengen over het toekomstige klimaatbeleidskader voor de periode na 2030. De wetgevingsvoorstellen op grond waarvan de doelstelling voor 2040 in de Europese klimaatwet en de daaropvolgende sectorale maatregelen wordt opgenomen, zullen door de volgende Commissie worden ingediend.

Op 12 februari 2024 is een groep van de Raad begonnen met de gedetailleerde bespreking van de mededeling en de effectbeoordeling. Gezien het sectoroverschrijdende karakter van het klimaatbeleid betreft het voorzitterschap vertegenwoordigers van andere sectoren van de Raad actief bij die besprekingen.

¹ Doc. 6291/24 + ADD 1-6

Naar een rechtvaardige transitie en concurrerende duurzaamheid

Volgens de mededeling zal elektrificatie centraal staan in de transitie naar een volledig koolstofvrij energiesysteem in 2040 voor gebouwen, vervoer en industrie. Het afstappen van fossiele brandstoffen zal de onafhankelijkheid en strategische autonomie van de EU vergroten en het risico op sterke prijsschommelingen verminderen. Hoewel hernieuwbare energie de ruggengraat van die transitie zal worden, zullen alle koolstofarme energieoplossingen nodig zijn. Het koolstofvrij maken van de industrie vereist een meer circulaire economie, een intensiever gebruik van technologieën voor koolstofafvang en de ontwikkeling van koolstofarme oplossingen, alsook een regelgevings- en financieringsklimaat dat het concurrentievermogen van de EU ondersteunt. Als antwoord op de behoefte aan een grotere rol voor industriële koolstofverwijderingen in sectoren waar het moeilijk is om de emissies te verminderen (als aanvulling op verwijderingen op het land), heeft de Commissie op 6 februari 2024 een mededeling over het beheer van industriële koolstof² gepubliceerd.

De emissies van de vervoerssector moeten in 2040 met bijna 80 % koolstofarmer zijn gemaakt ten opzichte van 2015 door middel van grote investeringen in infrastructuur, technologische oplossingen, koolstofbeprijzing, de uitrol van koolstofarme brandstoffen en een verschuiving tussen vervoerswijzen. De uitstoot van broeikasgassen door de landbouw en de landsector moet worden verminderd en tegelijkertijd moet worden gezorgd voor betaalbare en hoogwaardige voedselproductie in de EU. In de mededeling wordt gewezen op de noodzaak van coördinatie in de gehele voedselwaardeketen en van een hulpbronnenefficiënter en biodiversiteitsvriendelijker beheer van de landsector om deze beter bestand te maken tegen klimaatverandering.

² Doc. 6306/24

De volledige uitvoering van het overeengekomen kader voor 2030 is een essentiële randvoorwaarde om de doelstelling voor 2040 te halen. Dit moet worden aangevuld met een breed faciliterend kader voor de twee even belangrijke doelstellingen van de Europese Green Deal, namelijk een rechtvaardige transitie en concurrerende duurzaamheid. Daarom moet meer aandacht worden besteed aan een rechtvaardige transitie waarbij niemand wordt achtergelaten, en aan een strategische dialoog, ook met de industrie en de landbouwsector. Koolstofbeprijzing zal een belangrijke aanjager van verandering blijven, en het EU-emissiehandelssysteem (EU-ETS) moet worden aangevuld met andere mechanismen, zoals een efficiënt gebruik van energiebelasting en de geleidelijke afschaffing van subsidies voor fossiele brandstoffen. De vereiste snelle uitrol van koolstofvrije en koolstofarme technologieën zal naar verwachting een grote binnenlandse markt creëren voor fabrikanten van schone technologie en onderzoek en innovatie stimuleren. Aangezien een echt gelijk speelveld echter een mondiale benadering van koolstofbeprijzing vereist, moet de EU klimaatdiplomatie blijven inzetten om initiatieven voor koolstofbeprijzing in andere rechtsgebieden aan te moedigen.

Kosten indien niet wordt ingegrepen en klimaatactie als investeringsbeleid

In de mededeling wordt eraan herinnerd dat het aantal klimaatgerelateerde extreme gebeurtenissen tussen 1980 en 2022 is toegenomen, met 220 000 doden en economische verliezen ter waarde van 650 miljard EUR in de EU tot gevolg, waarvan ongeveer 179 miljard EUR alleen al in de laatste vijf jaar. Daarom werd besloten dat de EU-reserve voor solidariteit en noodhulp voor de periode 2024-2027 met 1,5 miljard EUR wordt verhoogd. De Commissie raamt de extra jaarlijkse investeringsbehoeften van de transitie op 1,5 % van het bbp ten opzichte van de periode 2011-2020, maar benadrukt dat het niet nemen van maatregelen in de komende decennia tot veel hogere kosten zou leiden, met mogelijke cumulatieve kosten van 2,4 biljoen EUR in de vorm van bbp-verlies tussen 2031 en 2050, wat een voorzichtige raming is waarin bijvoorbeeld geen rekening wordt gehouden met het risico op kantelpunten. Bovendien zullen strengere preventie- en paraatheidsmaatregelen de veerkracht van de gehele economie verbeteren en de kosten van de transitie verlagen.

De kapitaalmarktenunie moet worden versterkt en de eengemaakte markt verdiept om het vereiste niveau van particuliere investeringen te waarborgen. In dit verband spelen de Europese Investeringsbank en andere institutionele financiële actoren een belangrijke rol bij het aantrekken van particuliere investeringen, met name om de risico's van projecten te verkleinen, teneinde investeringen in infrastructuur te bevorderen en een signaal te geven aan andere marktdeelnemers. Gerichte overheidsfinanciering zal het mogelijk maken zo efficiënt mogelijk gebruik te maken van bestaande instrumenten, zoals het Innovatiefonds en veilingopbrengsten van het EU-ETS, en de EU-begroting.

Vragen voor de ministers:

Tegen deze achtergrond wordt de ministers verzocht van gedachten te wisselen op basis van de volgende vragen:

- *Hoe moet de EU de transitie naar klimaatneutraliteit voortzetten in de context van een verergerende klimaatverandering en de steeds hogere reële kosten daarvan? Wat zijn volgens u belangrijke randvoorwaarden voor de ontwikkeling van een kader voor de periode na 2030?*
 - *Welke economische sectoren hebben het grootste potentieel om bij te dragen aan de transitie na 2030 en wat zijn volgens u de grootste uitdagingen?*
-